

In deze rubriek behandelen we veelgestelde vragen van (beginnende) begeleiders. Heb jij ook een vraag? Meld je bij de redactie via kantoor@lbbo.nl.

Eerste Hulp bij Begeleiden

‘Welke vragen kan ik stellen aan een leraar die de basis nog niet op orde heeft en zich daar niet bewust van is, oftewel: onbewust onbekwaam is?’

Als een leraar de basis niet op orde heeft, kunnen je handen jeuken om tips te geven. Bekijk vooraf een filmopname van de leraar met ‘ogen van kracht’. Stel jezelf de vragen: welke kwaliteiten heeft de leraar en wat kan hij al wél?

Bij beeldbegeleiding van leraren gaat het om twee fases: bewustwording en ontwikkeling. In de eerste fase draait het erom ‘waar de leraar staat’. Bekijk samen met de leraar de allermooiste fragmenten, de positieve uitzonderingsmomenten. Zo wordt hij zich bewust van wat hij al kan.

Start met vragen over gedrag en het effect ervan (interactie). Vragen vanuit leraarperspectief zijn: Hoe lukt het je om voor elkaar te krijgen dat ...?

Wat doe je precies? Wat is het effect? Wat kan je al? Welke kwaliteiten zie je bij jezelf?

Kijk ook vanuit leerlingperspectief en vraag de leraar: Wat is het effect van je gedrag? Wat zien we de leerling(en) doen? Wat is het effect van wat de leerling doet: op zichzelf, medeleerlingen en jou als leraar? Welke kwaliteiten zie je bij de leerling(en)?

Wanneer je het bewustzijn wilt verdiepen, bekijk je de beelden opnieuw. Gebruik ook stills – stilstaande beelden - om gericht te kijken. En stel aanvullende vragen over denken, voelen en willen. Uit leraarperspectief zijn dit vragen als: Wat dacht je toen? Wat denk je nu je dit terugziet? Wat voelde je toen? En nu je dit terugziet? Wat wilde je toen? Wat wil je nu je dit terugziet? Of stel vragen vanuit leerlingperspectief.

Bijvoorbeeld: Wat denk je dat de leerlingen voelden? Ook al weet de leraar dit niet altijd, het gaat erom de focus bij de leerlingen te leggen.

Vervolgens vraag je: zie je hier de leraar die je wilt zijn? Zo maak je de stap naar de fase van ontwikkeling. Hierbij draait het om de vraag: hoe stem je als leraar nog beter af op onderwijsbehoeften? Kijk weer goed naar de beelden. Stel vragen als: Wat hebben leerlingen (van jou) nog meer nodig om ... (onderwijsbehoeften)? Wat kun je doen om gedrag (van jou, van hen) te versterken? Wat zou je meer/minder kunnen doen om het effect te vergroten? Denk aan eerdere beelden die jullie hebben besproken. Vraag: Hoe zou dat gedrag er dan precies uitzien? Wat zou je anders doen? Hoe zorg je ervoor dat dit gaat lukken? Hoe zou je jouw kwaliteiten hierbij kunnen inzetten?

Misschien kan de leraar wel bedenken hoe hij beter kan afstemmen op de leerling(en), maar kan hij dit nog niet in gedrag laten zien. Bespreek dan wat een eerste stap kan zijn. Kan de leraar niet veel bedenken? Onderzoek dan hoe dat komt. Als hij bijvoorbeeld basiskennis mist, is het belangrijk deze eerst aan te vullen.

Deze vraag is beantwoord door Marijke Bouwhuis, coach en trainer beeldbegeleiding en auteur van het boek ‘De leraar in beeld. Handboek voor beeldbegeleiding in het onderwijs’.